

навантаження є виправданим, позаяк збільшує базу фінансових ресурсів держави та створює додаткове підґрунтя для забезпечення належного соціального захисту та соціального забезпечення населення, а також – розбудови соціально орієнтованої ринкової економіки. З іншого боку, надмірний податковий тиск призводить до вилучення обігових коштів суб'єктів господарювання, чим стримує нарощення валового внутрішнього продукту держави. Значна частка податків у ціні продукції знижує сукупний попит та скорочує граничну схильність до заощадження українського населення.

Варто також відзначити, що податкове навантаження є одним із вагомих чинників, що безпосередньо визначає сприятливість інвестиційного клімату в державі. Помірний рівень податкового тиску та стабільна прозора податкова система створюють підґрунтя для активізації інвестиційних процесів у вітчизняній економіці. Саме шляхом залучення додаткових іноземних інвестицій можливо розширити податкову базу, що дасть змогу подолати зовнішню боргову залежність України та забезпечити фінансове підґрунтя для сталого економічного розвитку держави.

У загальному розумінні податкове навантаження визначає інтенсивність оподаткування та характеризує вплив податків на економічні процеси як на мікро- так і на макроекономічному рівні. Трактуючи сутність податкового навантаження різні науковці акцентують увагу як на кількісному так і на якісному його аспектах. З позицій якісного підходу податкове навантаження визначається як сукупність ефектів впливу податків на економіку в цілому та (або) на окремих платників податків, пов'язаних з економічними обмеженнями, які виникають у результаті сплати податків та відволікання коштів від інших можливих напрямів їх використання [1, с. 284]. Кількісний підхід передбачає трактування податкового навантаження як відносного показника, що вимірює частку податків у валовому доході держави або ж у результативних показниках діяльності суб'єктів господарювання (обсязі реалізації, прибутку тощо).

Згідно положень «Оксфордського тлумачного словника» податковий тягар (навантаження) інтерпретується як сума податку, сплаченого фізичною особою або організацією [2, с. 414].

Отже, на нашу думку, під податковим навантаженням на макроекономічному рівні варто розуміти сукупність ефектів впливу податків на економіку держави, що кількісно виражається їх часткою у валовому продукті.

Література:

1. Фінанси. Бюджет. Податки : національна та міжнародна термінологія : у 3-х т. / Ін-т світ. екон. і міжнар. відносин НАНУ, ДННУ «Академія фінансового управління»; за ред. Т.І. Єфименко. – К., 2010. – Т.1. – 2010. – 576 с.
2. Финансы. Оксфордский толковый словарь. Англо-русский. – М.: Весь мир, 1997.

Олег Халімончук

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, ст. викладач Сідляр В.В.

ОСНОВИ ЗДІЙСНЕННЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ ТА МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ

Впродовж останніх років Україною здійснено вагомий крок в процесі адаптації вітчизняного митного законодавства до міжнародних та європейських стандартів. Відтак, подальший рух України в міжнародний економічний простір вимагає вирішення проблеми належного здійснення процедур митного контролю та оформлення, оптимізації митних формальностей через впровадження механізмів, що поєднують сприяння світовій торгівлі та забезпечення безпеки переміщення торговельних потоків.

Митне законодавство України на даний час майже повністю відповідає положенням Кіотській конвенції у багатьох аспектах, проте існує низка питань, що потребують вирішення для подальшого спрощення митних формальностей під час переміщення товарів через

митний кордон різними видами транспорту, з метою створення сприятливих умов для учасників зовнішньої торгівлі та підвищення ефективності фіскальних органів щодо виявлення та припинення митних правопорушень.

Зауважимо, що міжнародна торгівля перш за все пов'язана із переміщенням товарів через митний кордон країни. Україна, як і будь-яка інша держава, забезпечує контроль за процесами переміщення товарів, транспортних засобів та інших предметів через свої кордони, який повинен здійснюватись на основі певної системи з встановленням правил та процедур його здійснення, що включає об'єктів і суб'єктів цього регулювання та правові норми, що регулюють відносини у цій сфері.

Суб'єктом виступають відповідні інститути держави, зокрема є система фіскальних органів, посадові особи яких виконують функції представників влади у взаємовідносинах з учасниками зовнішньоекономічної діяльності (жалі – ЗЕД) та іншими особами, що перетинають митний кордон і переміщують особисті речі.

Об'єктом є правові відносини, що виникають у зв'язку з переміщенням товарів, транспортних засобів, громадян та їх речей через митний кордон України.

Регулювання відносин у митній сфері здійснюється на основі нормативно-правових актів, які складають у своїй сукупності митне законодавство. В комплексі ця система становить державну митну справу. Державна митна справа включає в себе: встановлені порядок і умови переміщення товарів через митний кордон України, їх митний контроль та митне оформлення, застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, справляння митних платежів, ведення митної статистики, обмін митною інформацією, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, здійснення відповідно до закону державного контролю нехарчової продукції при її ввезенні на митну територію України, запобігання та протидія контрабанді, боротьбу з порушеннями митних правил, організацію і забезпечення діяльності митних органів та інші заходи, спрямовані на реалізацію державної політики у сфері державної митної справи [1].

Державна митна справа здійснюється з додержанням прийнятих у міжнародній практиці форм декларування товарів, методів визначення митної вартості товарів, систем класифікації та кодування товарів та системи митної статистики, інших загальноновизнаних у світі норм і стандартів [1].

Засади державної митної справи, зокрема, статус фіскальної служби України та основні питання організації її діяльності, митна територія та митний кордон України, процедури митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України, митні режими та умови їх застосування, заборони та/або обмеження щодо ввезення в Україну, вивезення з України та переміщення через територію України транзитом окремих видів товарів, умови та порядок справляння митних платежів, митні пільги, визначаються Митним кодексом України від 13.03.2012 [1] (далі – МКУ) та іншими законами України.

Відповідно до МКУ митний контроль це комплекс заходів, що здійснюються митними органами в межах своїх повноважень з метою забезпечення додержання норм законодавства України з питань державної митної справи та міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку [1].

Організація митного контролю і митного оформлення — це комплекс заходів, вжитих фіскальними органами у зв'язку з переміщенням через митний кордон товарів і транспортних засобів. Цей комплекс містить створення митної інфраструктури, що дозволяє забезпечити митний контроль і митне оформлення як у передбачених місцях їх здійснення, так і в інших місцях, де можуть знаходитися товари і транспортні засоби, що підлягають митному контролю, або здійснювати діяльність, контроль за якою покладено на фіскальні органи.

У процесі здійснення митного контролю реалізуються такі важливі функції фіскальних органів:

— забезпечення дотримання митними суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та фізичними особами законодавства України;

- застосування заходів із захисту законних прав юридичних і фізичних осіб у галузі митної справи;
- захист економічних інтересів та економічної безпеки України в межах встановленої компетенції;
- здійснення валютного контролю;
- збирання митних платежів;
- розробка технології контролю та забезпечення дозвільного порядку переміщення товарів та транспортних засобів через митний коридор України;
- безпосереднє здійснення митного контролю та розробка митних режимів з метою спрощення митних процедур, гуманізація митного контролю та створення умов для нормального товарообміну через митний кордон України [3].

Митне оформлення передбачає виконання митних формальностей, необхідних для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення. Його метою є забезпечення дотримання встановленого законодавством України порядку переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, ведення статистичного обліку ввезення на митну територію України, вивезення за її межі і транзиту через її територію товарів.

Таким чином, Митним кодексом України детально регламентовано митні формальності та процедури, пов'язані із здійсненням митного контролю та забезпечення дотримання законодавства України з питань державної митної справи при переміщенні товарів та транспортних засобів через митний кордон України.

Література:

1. Митний кодекс України від 13.03.2012 року № 4495-VI, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/paran416#n416>

Оксана Шалай

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, доцент Василевська Г.В.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

На межі XXI сторіччя, в умовах поглиблення процесу глобалізації світової економіки, розширення взаємозв'язків між національними податковими системами країн Європейського Союзу (далі ЄС) та поступова їх гармонізація здійснюються безперервно.

Нова економіка організовується переважно через глобальну мережу менеджменту, виробництва і розподілу, а не окремих фірм, охоплює всі сфери світового господарства, зокрема виробничо-інноваційну, фінансово-кредитну, торгово-посередницьку сфери. В кожній із вищезгаданих сфер присутня податкова складова і надзвичайно важливо для досягнення успіхів в процесі глобалізації враховувати податкові наслідки інтеграційних рішень, що приймаються, наприклад, країнами ЄС.

Аналіз останніх публікацій свідчить про великий інтерес вітчизняних науковців до оцінки податкової політики держави, проведених податкових реформ та їх наслідків на розвиток країни, оскільки цим проблемам присвячені численні публікації таких українських вчених: Л.В. Барабаш, О.Д. Василик, Д.В. Веремчук, А. І. Крисоватий, М.П. Кучерявенко, Я.В. Литвиненко, С.В. Сарана, В. В. Сідляр.

Податкова політика Європейського Союзу може розглядатися як система заходів, які проводяться інститутами та органами ЄС, а також його державами-членами з метою:

- гармонізації податкового законодавства держав – членів ЄС;
- усунення податкових бар'єрів та податкової дискримінації на внутрішньому ринку ЄС;